

дружином, предати 6.250 фунти бакра Трифуну Бући и Бисти Премути (I, 166). Исте године, продао је Илији Загуровићу из Бара виноград у Прчању, за 600 перпера. Предио украј Прчања, гдје су се налазила имања те породице, и данас се, по тој породици, назива Главати. Ту се одмарао Његош; ту је написао свој тестамент.

С. — К.

РУДНИЧКИ ПЕРПЕРИ

Познато је да је Рудник у Средњем вијеку био важно трговачко и рудничко мјесто у Србији, да је био чувен са свога сребра, бакра и олова и да је имао своју ковницу новца (Јиречек, **Историја Срба**, III (1923), 208); **Енциклопедија** Ст. Станојевића, под **Рудник, Ковнице, Новац**). „Поред Брскова — каже Јиречек — убрзо се јављају и друге ковнице: grossi de Rudnicho од 1333, grossi Nova Berda 1349 и др“ (III, 240). Јиречек наводи и један докуменат у којему се помињу руднички перпери: „de urperperis CLVII grossorum de Rudnicho“ (**Трговачки друмови и рудници Србије и Босне у Средњем вијеку**, Сарајево (1951), 78). Сматра се да су се у Руднику ковали само сребрни грошеви, али не и перпери. „Стари српски владари — каже др. Балдуин Сариа — нису ковали златан новац. Перпери, о којима се говори у повељама, или су инострани златници, или су рачунска јединица“ (**Енциклопедија**, Ст. Ст. под **Новац**). Сариа не спомиње уопште српске перпери (**Енциклопедија**, под **Перпера**).

У которским судско-нотарским књигама има неколико докумената из тридестих година XIV вијека у којима се помињу **руднички перпери**. Сергије Трифунов признаје пред судом, 1. III. 1333, да дугује Николи Грашу 60 перпера рудничких (debere dare Nicole Grasso perperos sexaginta de Rudnicho. . . I—2, 67). — Палма пок. Парангаја обавезао се, 26. IV. 1333, да ће у току три године, сваке године по једну трећину, отплатити дуг Петру Гости у износу од 50 перпера рудничких (perperos quinquaginta de Rudnicho . . . I—2, 78). — Петар Катена тражи преко суда, 15. IV. 1337, од Трифуна Гуше да му врати дуг од 36 рудничких перпера (de perperis XXXVI de rudnicho). Трифун тврди да Петру не дугује рудничке, него крстате перпере (se non debuisse nisi de cruce), и да их је вратио Петровом брату Николи, у присуству Мутуле, који свједочи: да је Трифун дао само 15—20 перпера с крстом. Суд је пресудио да Трифун подмири Петру остатак дуга до 36 перпера (I—2, 260).

Из наведених докумената излази: 1) да је Рудник ковао перпере, и 2) да је руднички перпер био јачи од перпера с крстом. У свим наведеним документима помињу се само руднички перпери, а не руднички гроши. Кад је ријеч о млетачким перперима (а они се тако често помињу), которски нотар пише: час »perperorum Venetorum« (односно, »perperos«, „перпери“ . . .), а час »perperorum grossorum Venetorum«; што, у другом наведеном случају, мислимо значи: . . . **перперâ млетачког новца** (млетачке монете); а то је исто што и у првом случају. Да ли и код Јиречка наведени израз: »de upperperis CLVII grossorum de Rudnicho« треба читати: „за перпера 157 рудничког новца“ (рудничке монете)? Рудник је, дакле, могао ковати сребрне перпере исто као и Котор. Сребрни перпер имао је 12 сребрних гроша, а грош 30 бакрених фолара.

Настаје питање, да ли се може поуздано тврдити: да перпери у старим српским повељама значе увијек „само рачунску јединицу“, као што каже наш нумизматичар и археолог Б. Сариа.

К. — С.

ЈЕДАН ПОДАТАК О СКЕНДЕРБЕГУ ЦРНОЈЕВИЋУ

Познато је да је Станиша-Скендербег Црнојевић био санџак-бег Црне Горе 1514-28. У судско-нотарским књигама которским помиње се у том звању у једном документу од 18. VI. 1520 године. На писмени захтјев „узвишеног господина Скендербега, санџака Црне Горе“, а по наређењу которског провидура, удовица Радоње Комана, Добра, предала је у присуству которског нотара, Добрилу Вукшину из Штитара неке ствари, које је код ње оставила Стана, кћи Вишиславе из Црне Горе, слушкиња „узвишеног господина санџака“.

(Dobra relicta Radogne Comani de mandato magnifici et clarissimi domini provisoris in executionem litterarum magnifici domini Scanderbegi sanzachi Montis nigri dedit et consignavit res et bona infrascripta Dobrilo Vuchsin de Stitari, presenti et ipsa bona, recipienti coram me cancelario: que bona erant de positata penes ipsam Dobram per Stanam filiam Visstsave de Monte nigro, ancillam prefati magnifici domini sanzachi). Поменути ствари су: горња женска хаљина (cavadium), скандер (scandar), кошуља и двије марамике (XXXIII, 315).

С. — К.